

DIE BYBEL

I)Die ontstaan van die Bybel

**II) Die gesag en
betroubaarheid van die Bybel**

III) Die Bybel as een verhaal

(I)

- Deur God geïnspireer (2 Tim 3:16)
- Twee dele (OT: 39) (NT: 27)
- 66 *Kanonieke* boeke (*maatstaf/riglyn*)
- *Apokriewe* boeke (*bedek*)
- Menslike & Goddelike oorsprong (vgl Jesus)
- Vb: mostertsaad
- Onstaanproses:

Mondelings – Opskrifstelling – eerste redaksie – finale teks – afskrifte & vertalings.

Die twee Biblioteke

OT

39

17 Verhalend

5 Digterlik

17 profeties

NT

27

4 evangelies

1 Handeling

21 Briewe

1 Openbaring

(II)

Hoe en wanneer is die Bybel finaal aanvaar?

Mense besluit?

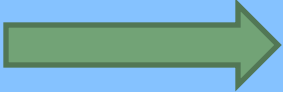
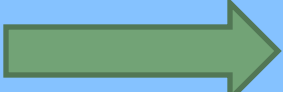
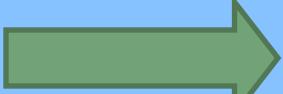
Ou Testament: selfs voor Jamnia 90 n.C.

Nuwe Testament: – 379 Kartago – trek
net streep!

NB: Maatstaf: Oog en oorgetuies!

Kan ek die Bybel vertrou?

Die 3 toetste:

- **Bibliografiese toets**
- **Eksterne bewys toets**
- **Interne bewys toets**

Bewyse uit Bybel self

- Uitsprake (2 Tim 3:16; Heb 1:1; 2 Pet. 1:21)
- Vervulling van Profesieë
- Christus haal uit Ou Testament aan
- Vgl. Wat God sê en wat die Skrif sê (Rom 9:17& Matt. 19:4)
- Opstanding weergawes
- Eenheid

Bewyse buitekant die Bybel

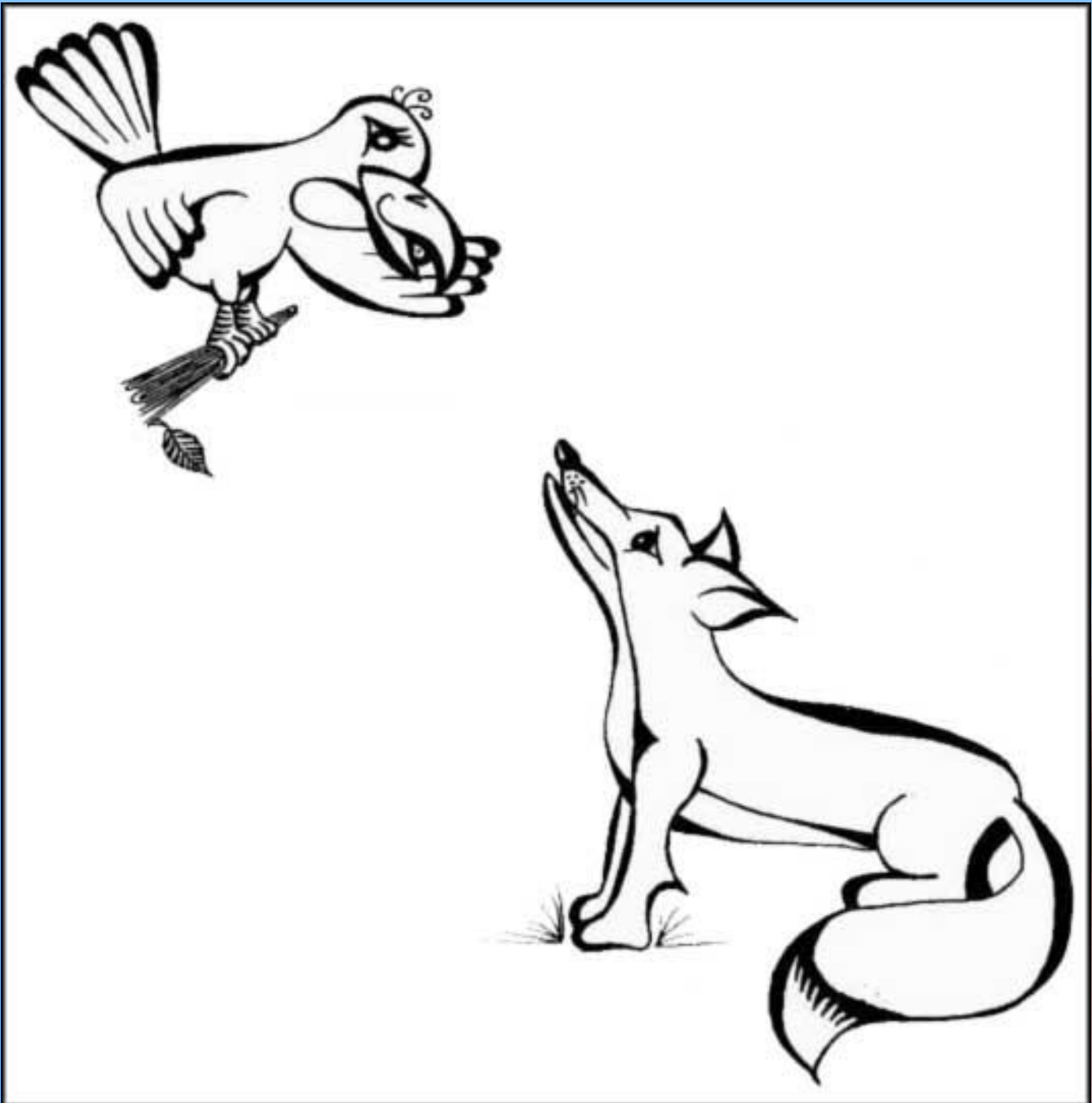
- Ander bronne bevestig (Josefus)
- Bestaan van kerk!
- Invloed (vertalings, mees gelese boek ens.)
- Krag in lewens
- Getuienis van Gees in jou

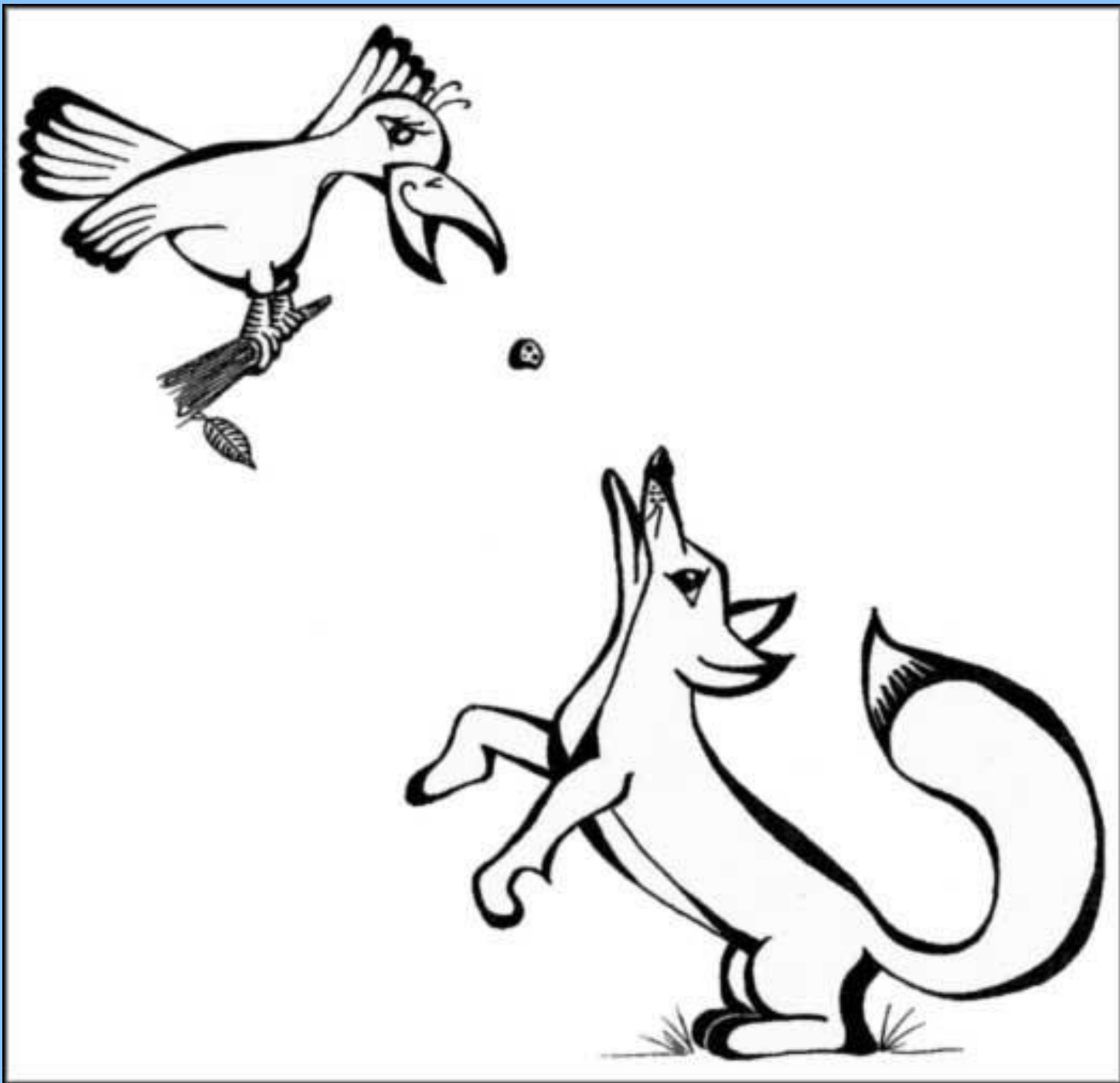
Die Bybel as die een eintlike Groot Verhaal

**Die belangrikheid
en rol van
stories/verhale**

**Ons hele lewe
word gevorm
deur een of ander
Storie/Verhaal**

.

Een Goot Storie?

- **Omvattend:** Verslag van die *hele* skepping?
- **Normatief:** Daarop aanspraak maak om *waar* te wees?

“... ‘n storie... is... die beste manier om te praat omtrent hoe die wêreld werklik is.”

Twée Groot Storie

- Bybels Storie
- Moderne Storie
 - *Humanis*

Bybelse Storie

Begin

(Skepping)

x x x x **X** x x

Einde

(Nuwe Skeppinge)

***Betekenis van Geskiedenis:
Die kom van die Koninkryk***

Humanistische Storie

Begin

(Big Bang)

X X X X X X X

Einde

(Beter wêreld)

***Betekenis van Geskiedenis:
Vooruitgang d.m.v. by
wetenskap/tegnologie***

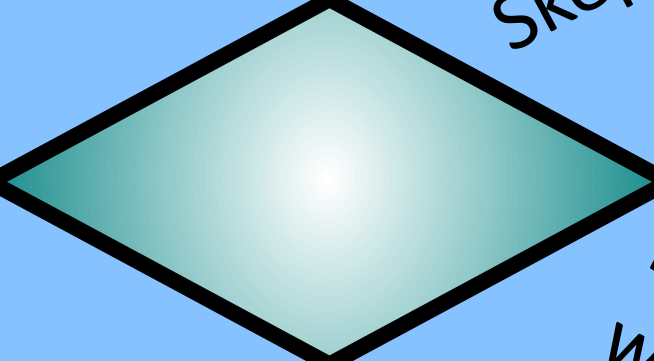
Om te lewe op die Kruispunt van twee paaie

Westerse
storie

Skepping, sondeval,
verlossing

Bybelse
storie

Modernisme
wat verval in
Post-modernisme

“Ek kan net die vraag “Wat moet ek doen?”
antwoord as ek die eerste vraag kan
beantwoord: “ Van watter storie maak ek deel
uit?”

-Alasdair MacIntyre

“Die manier waarop ons menslike lewe verstaan
hang af van watter begrip ons het van die
menslike storie. Wat is die werklike storie
waarvan my lewe ‘n deel uitmaak?”

-Lesslie Newbigin

“Die hele punt van die Christelike geloof is geleë in die feit dat dit ‘n verhaal bied wat die verhaal van die hele wêreld is. Dit is publieke waarheid.”

“... die Bybel voorsien ons van ‘n oorkoepelende narratief waarin alle ander narratiewe van die wêreld ingebed is. Die Bybel is die storie van God. Die storie van die wêreld is bo alles die storie van God se aktiwiteit in die skepping, onderhouing en verlossing van die wêreld om God se doelwit daarvoor te vervul.”

-C. Gerkin

Absorpsie van die Bybelse storie

Westerse
storie

Bybel brokkies

Modernisme
wat verval in
Post-modernisme

Die hele menslike lewe word gevorm deur een of ander storie...

...Indien die Bybel gefragmenteer word in klein brokkies...

...sal dit opgelos word in ons kulturele storie...

...Ons hele lewe sal gevorm word deur ons kulturele (afgode) storie eerder as deur die storie van die Bybel! (Ons word gelykvormig aan hierdie wêreld)

Die Bybelse Storie...

- *Openbaar* God se doel
- *Nooi* ons om daarin te deel

Die Bybelse Storie...

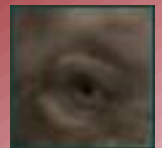
- *Een* storie
- Ontplooi *progressief*
- Ryk, divers, vol tekstuur

Is die Bybel 'n Enkele Storie wat ontvou?

- Diversiteit of literêre genres
- Hoe pas elkeen in die geheel in?
- Twee illustrasies:
 - *Olifant*
 - *Katedraal*

1) Die blinde mans en die olifant

- Raak aan verskillende dele
- Kom tot verkeerde konklusies aangaande die geheel
- Mis die groter geheel

“And so these men of Indostan
Disputed loud and long,
Each in his opinion,
Exceeding stiff and
strong,
Though each was
partly in the right,
And all were in the
wrong.”

-John Saxe

2) *Katedraal*

Wat is die *'Hoofingang'* tot die Bybelse Verhaal?

- Verbond
- Koninkryk
- JESUS?

Die Bybelse Drama

- **Bedryf 1:** God vestig Sy Koninkryk: Skepping
- **Bedryf 2:** Rebelle in die Koninkryk: Sondeval
- **Bedryf 3:** Die Koning kies Israel: Verlossing geïnisieer
 - *Toneel 1: 'n Volk vir die Koning*
 - *Toneel 2: 'n Land vir Sy volk*
- **Tussenspel:** 'n Koninkryk storie wat wag op 'n Einde: Inter Testamentêre tydperk.

Die Bybelse Drama

- **Bedryf 4:** Die koms van die Koning: Verlossing bewerk
- **Bedryf 5:** Versprei die nuus van die Koning: Die Sending van die Kerk
 - *Toneel 1: Van Jerusalem tot Rome*
 - *Toneel 2: En na die hele wêreld*
- **Bedryf 6:** Die terugkeer van die Koning: Verlossing voltooid

Bedryf 1: God vestig Sy koninkryk – Skepping

Wat van Genesis ?

In die begin het God...

Wie is hierdie God?

In die Begin deur
David Goodrich

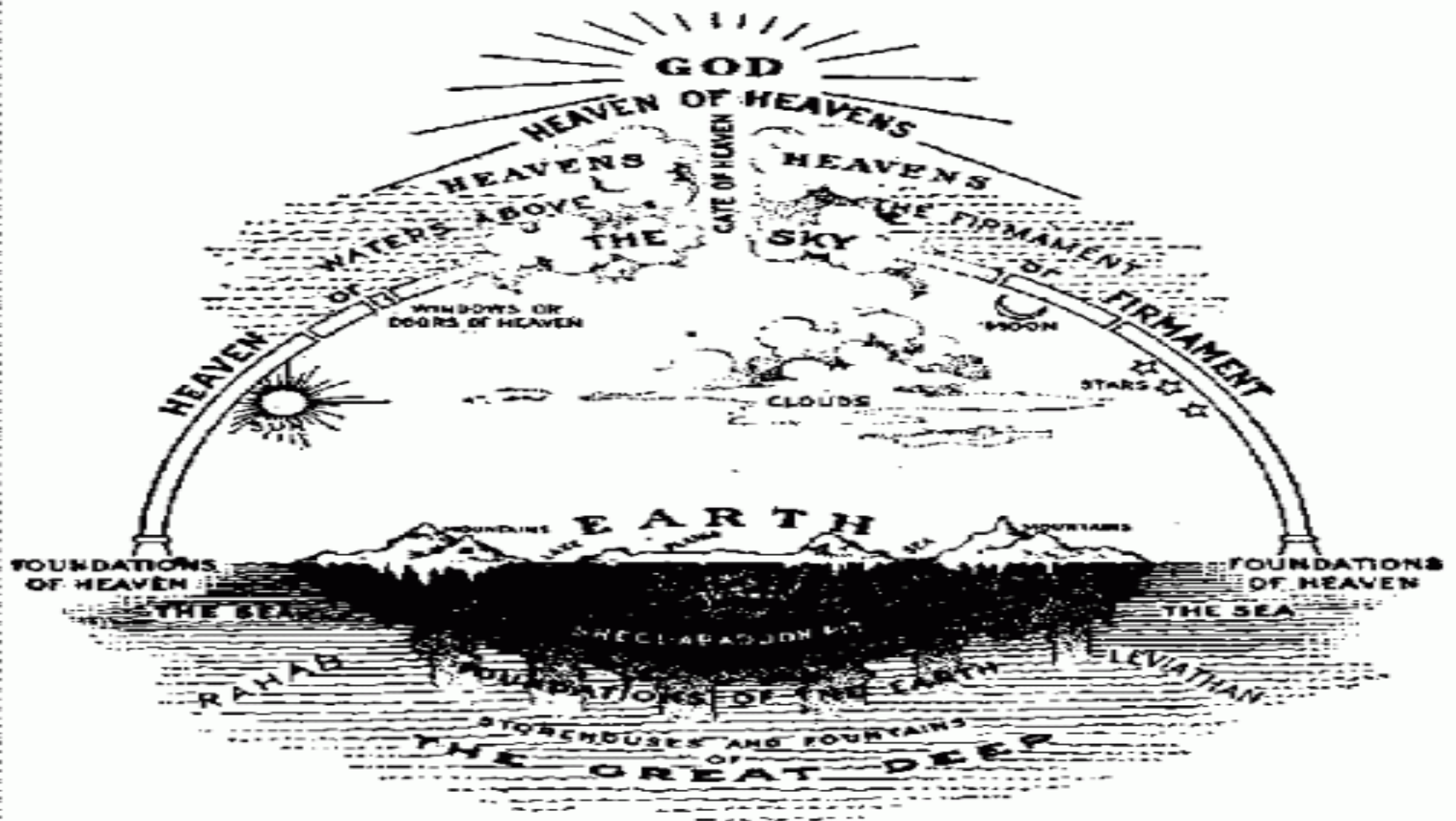
Jahwe Elohim (Gen. 2:4)

- Die betekenis van Name
- Jahwe: Israel se Verlosser
- Elohim: Wêreld Skepper
- Israel se Verlosser is dus die Skepper!

Skeppingsverhale in die Ou Nabye Ooste

- Waarheid omtrent wêreld uitgedruk in stories**
- Ooreenstemming en verskille tussen Genesis 1 en ander stories**
- Negatief: daag heiden stories uit**
- Positief: hoe moet ons dink & leef in wêreld**

Wêreldbeeld van die dag

THE ANCIENT HEBREW CONCEPTION OF THE UNIVERSE

TO ILLUSTRATE THE ACCOUNT OF CREATION AND THE FLOOD

Literêre Struktuur van Genesis Een

Versigtig saamgestelde....

Kunswerk!

Dade Dae	Gedig	Vers
1 1	i) En God het gesê: Laat...	3
	ii) En daar was...	
	iii) Toe sien God dat...goed was.	4
	iv) En dit was aand en dit was môre, die eerste dag	5
2 2	i) En God het gesê: Laat...	6
	ii) En dit was so.	7
	iii)	
	iv) En dit was aand en dit was môre, die tweede dag	8
3 3	i) En God het gesê: Laat...	9
	ii) En dit was so.	
	iii) Toe sien God dat dit goed was.	10
	iv)	
4 4	i) En God het gesê: Laat...	11
	ii) En dit was so.	
	iii) Toe sien God dat dit goed was.	12
	iv) En dit was aand en dit was môre, die derde dag	13

5	4	i) En God het gesê: Laat...	14
		ii) En dit was so.	15
		iii) Toe sien God dat dit goed was.	18
		iv) En dit was aand en dit was môre, die vierde dag	19
6	5	i) En God het gesê: Laat...	20
		ii)	
		iii) Toe sien God dat dit goed was.	21
		iv) En dit was aand en dit was môre, die vyfde dag	23
7	6	i) En God het gesê: Laat...	24
		ii) En dit was so.	
		iii) Toe sien God dat dit goed was.	25
		iv)	
8		i) En God het gesê: Laat...	26
		ii) En dit was so.	30
		iii) Toe sien God...dit was baie goed.	31
		iv) En dit was aand en dit was môre, die vyfde dag	

Eerste helfde Toho (woes/vormloos)

Tweede helfde Boho (leeg)

Skei

Dekoreer

1e dag

4de dag

Lig /donker

son en maan

2e dag

5e dag

Uitspansel wat skeiding maak
tussen

- 1) Waters in die lug,en
- 2) Waters op die aarde

- 1) voels (in lug)
- 2) visse (waters)

3e dag

6e dag

1) Droë grond (afgeskei van see)

1) diere op grond

(plante =voedsel)

2) Plante

2) mens op grond

(plante =voedsel)

Vyf vorme van die skeppingsbevel

Vorm 1. God *beveel* dat daar iets moet wees, en dan is dit daar.

- i) En God het gesê: Laat daar lig wees! En daar was lig (v.3)
- ii) En God het gesê: Laat die waters ...versamel. En dit was so (v.9)

Vyf vorme van die skeppingsbevel

Vorm 2. God beveel dat daar iets moet wees, maar dan *maak* Hy dit ook.

- i) En God het gesê: Laat daar 'n uitspansel wees... (v.6). God het toe die uitspansel *gemaak*...(v.7)
- ii) En God het gesê: Laat daar ligte wees... (v.14). God het toe die twee groot ligte *gemaak* (v.16).
- iii) En God het gesê: Laat die waters wemel..van lewende wesens...(v.20) En God het die groot seediere *geskape* (v.21)

Vyf vorme van die skeppingsbevel

Vorm 3. God beveel *die aarde* om iets voort te bring en die aarde doen dit.

i) En God het gesê: Laat die aarde voortbring grasspruitjies... (v.11).

Die aarde het voortgebring grasspruitjies (v.12)

Vyf vorme van die skeppingsbevel

Vorm 4. God beveel die aarde om iets voort te bring, maar dan bring *Hy* dit *self* voort.

i) En God het gesê: Laat die *aarde* lewende wesens voortbring...(v.24)

En *God* het die wilde diere van die aarde gemaak... (v.25).

Vyf vorme van die skeppingsbevel

Vorm 5. God beveel Homself om iets te doen, en dan doen Hy dit

i) En God het gesê: Laat *Ons* mense
maak...(v.26).

En God het die mens geskape...(v.27).

Genesis 1& 2 volgorde

Genesis 1

Plantegroei (vrugte) 3de dag

Voëls 5de dag

Land en diere 6de dag

Man & vrou 6de dag

Genesis 2

mens v. 7

Plantegroei (vrugte) v.8-9

land diere en voëls v. 19

vrou v. 22

**Skepping as
inwyding van
Kosmiese tempel ?**

DUS.....

Moenie te veel maak van die ***hoe van die skepping nie***

Maak baie van die die feit **dat *God...***

Hier is 'n geweldige boodskap....Sy ***bedoeling*** met die skepping...

Die skeppingsverhaal is so ryk in **betekenis**
dat dit nie sommer oor- teologies
geïnterpreteer kan word nie G. Von Rad

*The Separation of
Light from the Darkness*
by Michelangelo

Implikasies van skepping

- Ons leef in 'n tyd waarin mens byna verstik in al die opinies en idees rondom verskillende kwessies of dan geskilpunte wat betref dinge soos feminisme, homoseksualiteit, ensomeer. Die vraag is dikwels: "***hoe moet ek as Christen oor dit alles dink? Het ons enige vaste riglyne?*** Die antwoord is: In die Skepping lê die meeste antwoorde opgesluit, of liever die riglyne waarbinne ons moet dink oor hedendaagse kwessies

Implikasies van skepping

- **Ek moet oor myself dink as iemand wat afhanklik is van die wil van God, vir my bestaan.**
- **Ek is afhanklik van Sy woord vir die voorskrifte van my lewe**
- **Ek is afhanklik van sy krag en genade vir my uiteindelijke optrede**

Genesis Een se Lering Omtrent ...

- God
- Mens
- Wêreld

Genesis Een se Lering oor: *God*

- Ewig**
- Een**
- Onderskeibaar van skepping**
- Soewereine Koning oor skepping**
- Magtig**
- Persoonlik**

Genesis Een se Lering Omtrent: *Die mens*

- Skepsel**
- Verhouding met God**
- Beeld**
 - Soos God
 - Anders as God
 - Man en vrou
- Heers oor skepping**

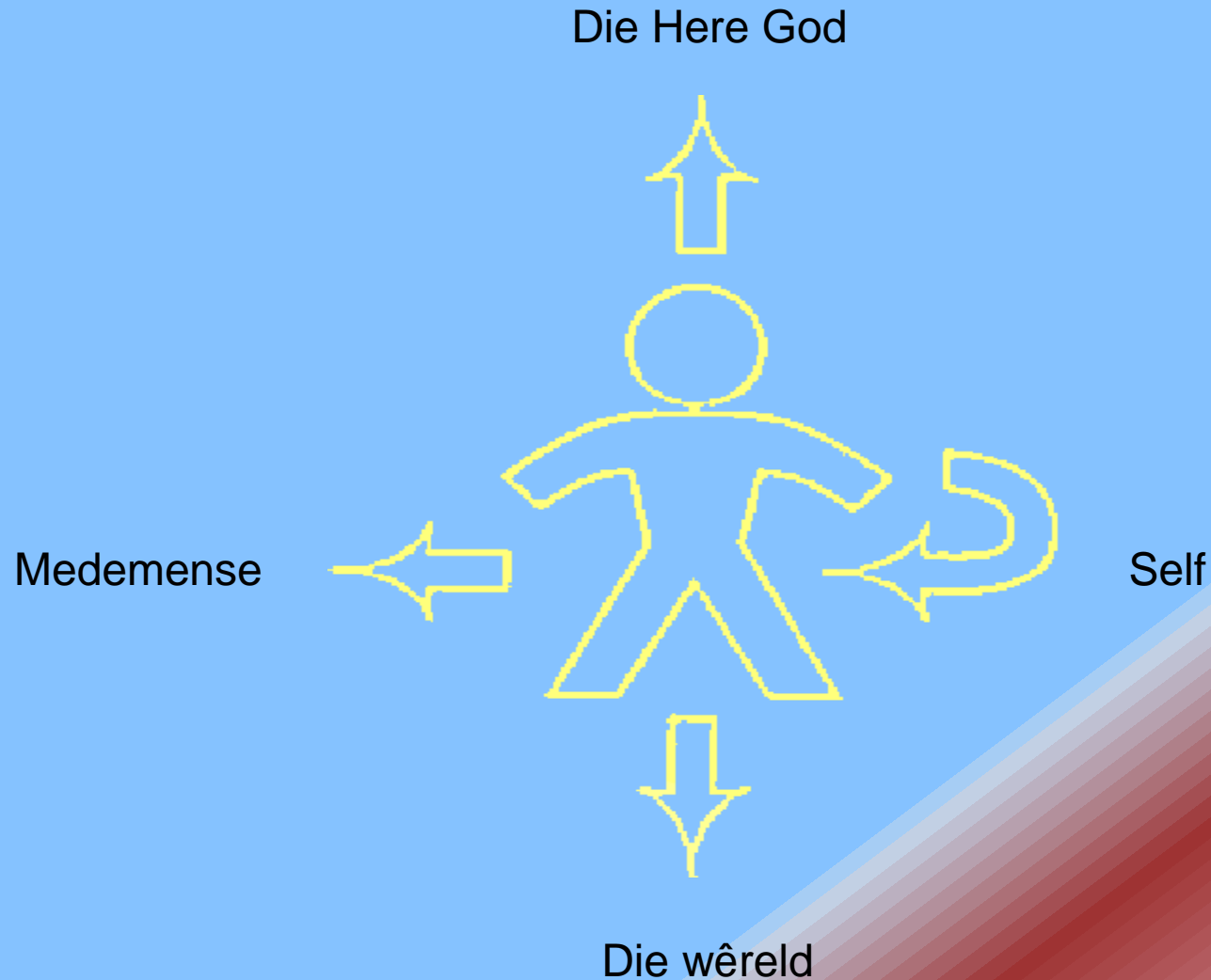
Just as powerful earthly kings, to indicate their claim to dominion, erect an image of themselves in the provinces of their empire where they do not personally appear, so man is placed upon earth in God's image as God's sovereign emblem. He is really only God's representative, summoned to maintain and enforce God's claim to dominion over the earth.

-G. Von Rad

Menslike heerserskap

- Rentmeesters
- Liefdevolle heerskappy, nie tirannieke uitbuiting nie
- Verantwoordelikheid en rekenskap
- Ontwikkeling en sorg (Gen. 2:15)

'n Bybelse verstaan van menswees

Genesis Een se Lering Omtrent : *Die Wêreld*

- Geordend deur God se Woord
- Histories
- Goed (variëteit, harmonie)
- Koninkryk

Einde van toneel 1

**Bedryf 2: Rebelle in die
Koninkryk: *Die sondeval***

- Sondeval: Mite/legende?
- Deel van groter struktuur: Gen 2:4-3:24
- Outeur = wat regtig gebeur het
- Dus ernstig opneem t.s.v. karakters vreemd aan historiese tekste

A catastrophe has occurred.

We are no longer in continuity with our good beginning. We have been separated from it by a disaster.

We are also, of course, separated from our good end. We are, in other words, in the middle of a mess.

-Eugene Peterson

Shalom in Eden

- Harmonie met God
- Harmonie met mekaar
- Harmonie met die skepping

Genesis 3:1-6

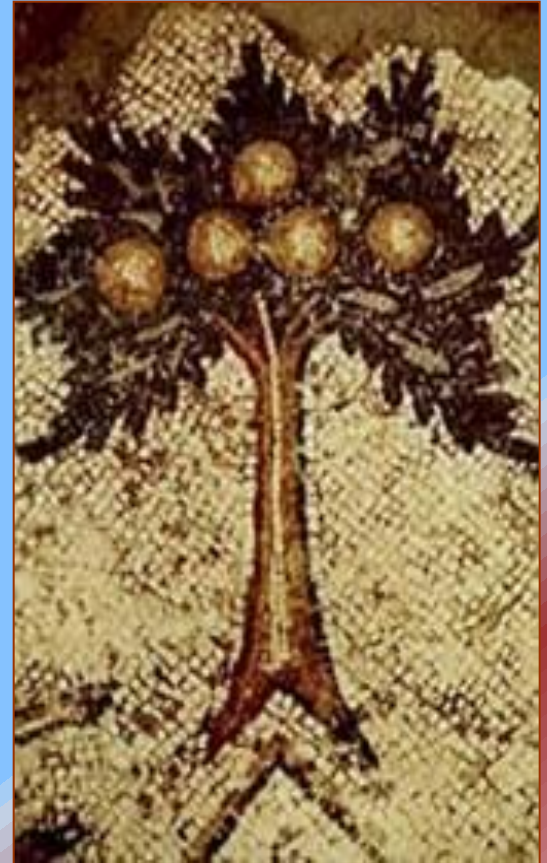
- Sataniese versoeking
- Vryheid om te kies
- Boom van kennis van

Goed en Kwaad

– Kies om te lewe deur

God's woord

– of kies om te lewe deur Satan se woord

4th c. mosaic from Caesarea

Die aard van sonde

- Selfstandigheid: maak jousef die bron van reg/verkeerd, goed/sleg, waar/vals
- Verbonds-rebellie: weier getrouheid aan regmatige koning

Genesis 3:1-6

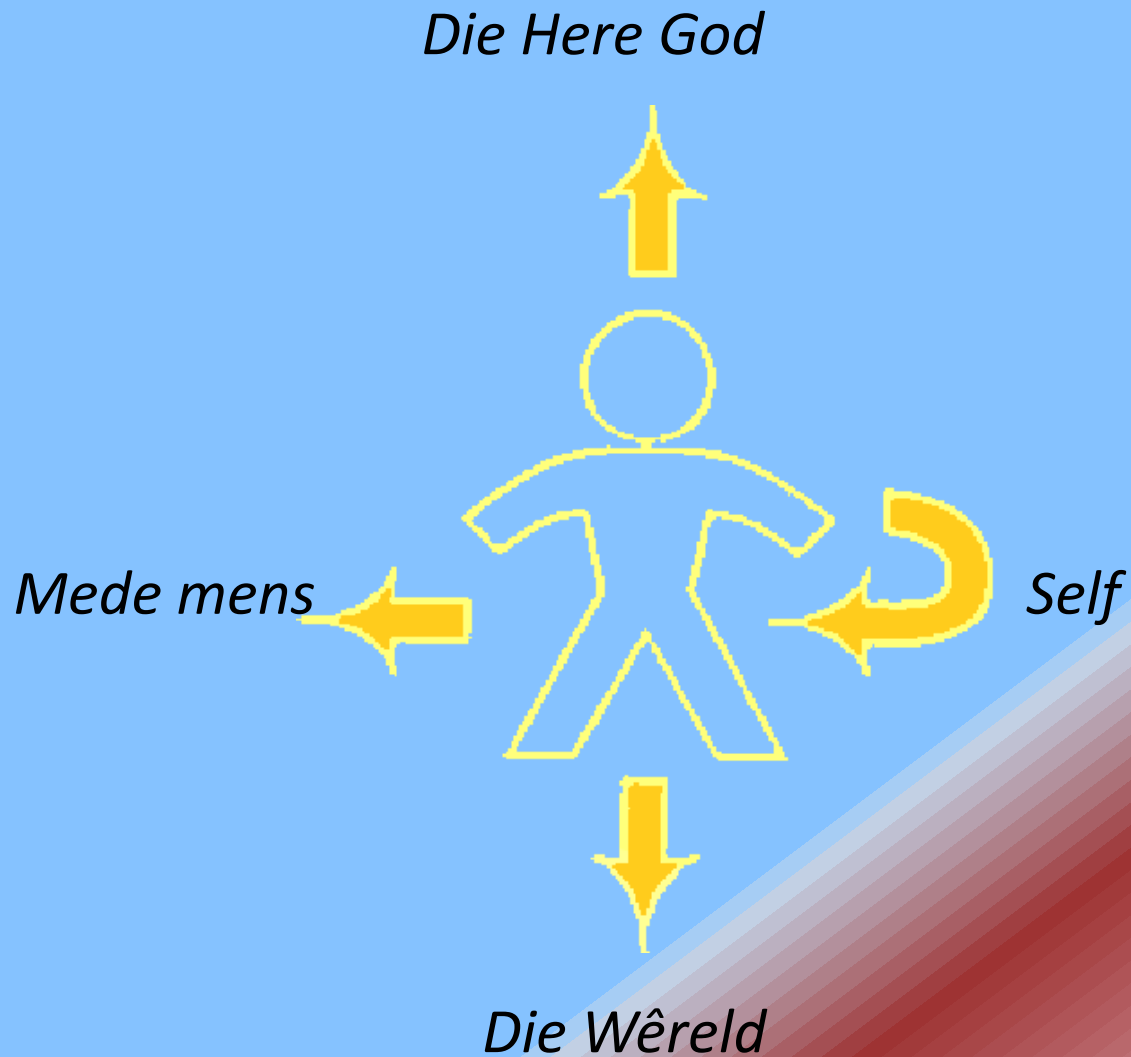
- Twyfel (v.1-3)
 - Goddelike Bron
 - Regverdigheid
- Ongeloof (v.4-5)
- Verbeel van 'n lewe in ongehoorsamheid aan God se Woord (v.6)
- Doelbewuste ongehoorsaamheid (v.6)

Konsekvensies van Sonde

- Vervreem van God (3:8,23)
- Beskadigde verhoudings met mekaar (v.12,16)
- Dood (v.19)
- Nie-menslike skepping vervloek (v.17)
- Skeppings taak word las (v.16-19)

All spheres of life—marriage and family, work and worship, school and state, our play and art—bear the wounds of our rebellion. Sin is present everywhere—in pride of race, in arrogance of nations, in abuse of the weak and helpless, in disregard for water, air, and soil, in destruction of living creatures, in slavery, deceit, terror, and war, in worship of false gods, and frantic escape from reality. We have become victims of our own sin.

Gevolge van Sonde

IS DIE VERHAAL VERBY?

- **Nee!**
- **Klere vir Adam en Eva**
- **Gee van belofte**
(Gen 3:15)

While justly angry God did not turn his back on a world bent on destruction; he turned his face to it in love. With patience and tender care he set out on the long road of redemption to reclaim the lost as his people and the world as his kingdom.

Although Adam and Eve were expelled from the garden and their work was burdened by sin's effects, God held on to them in love. He promised to crush the evil forces they unleashed.

- **Einde van Bedryf 2**

Bedryf 3:

Die Koning kies Israel

Verlossing geïnisieer

Toneel 1: 'n Volk vir die Koning

Genesis: Proloog tot Israel se Storie

- Universele periode (3-11)
- Patriargale periode (12-50)

Genesis 3-11

- Tema?
- Die “loslating van sonde”: oorsprong, verspreiding, gevolge
- God se reaksie: belofte, oordeel

Ontketening van Sonde in Menslike Lewe (Gen. 4)

- Sondeval vernietig nie **dat** mens beeld van God is
- Diep effek op **hoe**
- Goedheid van Skepping is geniet: familie, kulturele ontwikkeling
- Alles besoedel deur sonde: moord, wanbestuur van kulturele ontwikkeling (Kain/Lameg)
- Digkuns! Gen 4:23-

God se Reaksie: oordeel (Gen. 6-9)

- Boosheid versmoor menslike lewe
- Gen 6:1-4: Oorsteek van verbode grense
- Gen 6:5-8!
- Katastrofiese vloed = skepping omgekeer
Gen 6:17-18

God se Reaksies: Getrou aan Belofte

- Gen 6:18 Herbevestiging van 'n verbond!?
- Gen 9:1 e.v.
 - Nuwe begin met Noag en die hele skepping
 - Funksie teken?
 - God se doelwit bly konstant

Noah's Ark by Edward Hicks

Noag/Adam

Ooreenkoms in opdrag

Adam

Wees vrugbaar en vermeerder
en vul die aarde ...

Gen 1:28

Noag

Wees vrugbaar en vermeerder
en vul die aarde...

Gen 9:1,7

Noag/Adam

Ooreenkomste in vertellings:

- Elkeen begin met twee hooftonele wat fokus op die eerste twee generasies
- word dan voortgesit deur geslagsregister-informasie
- sluit af met 'n toneel wat die sonde van die nageslag aandui.

Noag/Adam

Adam

Adam/Eva in tuin (2:4-3:24)

Kain-moord (4:1-6)

geslagsregister (4:17-26)
(5:1-32)

Ongeoorloofde verhouding (6:1-4)

boosheid van die mensdom (6:5-8).

Noag

Noag en vloed (7:11-9:17)

Gam - seksuele dekadensie (vgl vloek 3
seuns 1 dekadent)

geslagsregister (10:1-32)

Toring van Babel (11:1-9)

Verbond

- 'n Eed gesweerde verbintenis
- In bloed
- Soewerein geadministreer

Na vloed?

- Ambivalente kulturele ontwikkeling !
- Gen 9:20
- Eerste wynmaker...dronk
- Familie breuk
- Vervloeking

Nasies en Rebelle

- **Verspreiding van nasies: Gen 10:32:** *“Dit is die geslagte van die seuns van Noag volgens hulle afstamming, in hulle nasies; en uit hulle het die nasies op die aarde hulle verdeel ná die vloed.”*
- **Gen 11:4?** *“En hulle sê: Kom, laat ons vir ons ’n stad bou en ’n toring waarvan die spits tot aan die hemel reik; en laat ons vir ons ’n naam maak, sodat ons **nie** oor die hele aarde **verstrooid raak** nie*
- Babel?
- Gesamentlike poging tot selfstandigheid (Naam!)
- God se oordeel
- **Gen 11:8:** *“So het die HERE hulle dan daarvandaan oor die hele aarde **verstrooi**; en hulle het opgehou om die stad te bou.”* (Vgl. vers 9)

